

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Психологія»
Факультет	педагогічний
Кафедра	Психології
Семестр	I
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	ст.викл. Дерев'янка Наталія Зиновіївна
Контактна інформація	rudka.natali@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Історія психології» буде корисна майбутнім психологам, а також тим, хто планує підвищити особисту ефективність та здобути нові знання про розвиток психологічної науки.</p> <p>Сучасне психологічне наукове знання неможливо розглядати лише за нинішніми вимірами, воно залежить від попередніх донаукових, наукових філософсько-психологічних ідей мислителів вчених різних галузей, які дозволяють розглядати знання про психіку і світ психічних явищ в їх історичному аспекті. Знання і розуміння закономірностей і основних фактів історіогенезу психологічної науки є необхідним компонентом учбового процесу в становленні психолога професіонала.</p>
Мета та цілі	<p>Метою вивчення курсу «Історія психології» є вивчення студентами історії виникнення та розвитку психологічної науки, основних тенденцій та концепцій наукової думки від найдавніших часів до наших днів.</p>
Результати навчання	<p>Сформувати у студентів розуміння місця та ролі історії психології у системі наукового знання, її методологічних основ та методів, які використовуються на практиці; озброїти студентів знаннями про основні етапи становлення психології як самостійної науки; сформувати навички роботи з першоджерелами для глибшого розуміння особливостей розвитку психологічної думки у різні історичні етапи; сприяти розвитку важливих професійних властивостей особистості, творчого ставлення до професійної діяльності.</p>
Soft skills: соціально-	<p>навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння полагоджувати конфлікти,</p>

психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше)
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Філософія», «Психологія», «Вступ до спеціальності».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1 Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу. Аспекти наукової діяльності.	Основні поняття. Методи історії психології (історико-генетичний метод, історико-функціональний метод, біографічний метод, метод систематизації метод категоріального аналізу), методологічні принципи психології (детермінізм, системність, розвиток), етапи розвитку психології (предмет психології та його зміст, методи дослідження, основні досягнення), чинники розвитку науки (логіка розвитку психологічної науки, соціальна	Тести, питання
Тема 2 Філософське вчення про свідомість.	Розуміння природи душі Гераклітом. Гіппократ і його вчення про темперамент. Філософсько-психологічна концепція Льовкіппа-Демокріта. Психологічні погляди в епоху еллінізму. Стоїки. Епікурейці. Олександрійська наука.	Тести, питання
Тема 3. Розвиток природознавства та людинознавства	Загальна характеристика природознавства та людинознавства	Тести, питання
Тема 4. Психологія нового часу XVII ст..	Загальна характеристика психології в епоху Середньовіччя. Порівняльний аналіз вчення про природу душі Платона та Августина. Психологічні погляди П.Абеляра. Загальна характеристика психології в Новий час.	Тести, питання
Тема 5. Розвиток психології в епоху просвітництва	Арабська психологія доби Відродження. Психологія в платонівській академії у Флоренції. Універсалізм та індивідуалізація у психології Леонардо да Вінчі. Ідейні засади історико-психологічного феномену Великого Інквізитор. Нікколо Мак'явеллі. Ренесансова психологія творчості.	Тести, питання
Тема 6. Становлення психології як самостійної науки	Становлення психології як самостійної науки та розвиток її галузей у другій половині XIX ст. Перші програми психології як самостійної науки. Розвиток галузей психології у другій половині XIX ст. Експериментальна психологія. Диференційна психологія. Психологія розвитку. Зоопсихологія. Соціальна і культурно-історична психологія. Психотехніка. Перша програма позитивізму О.Конта. Іраціоналізм та волюнтаризм А.Шопенгауера. Вульгарний матеріалізм в Німеччині. Матеріалістичні вчення російських демократів. В.Г.Белінський, А.І.Герцен та ін. Визначні постаті в історії психології цього періоду.	Тести, питання
Тема 7. Основні психологічні школи	Психологічна думка кінця XIX - початку XX ст. Криза в психології. Зародження психологічних шкіл та напрямків у зарубіжній психології. Школа структуралістів, Вюрцбурзька школа. Функціоналізм та біхевіоризм в США,	Тести, питання

	гештальтпсихологія та психоаналіз З.Фрейда. Глибинна психологія. Французька соціологічна школа. Описова психологія. Еволюція біхевіоризму. Неофрейдизм. Теорія поля Курта Левіна. Вчення Піаже про розвиток інтелекту. Канонічна психологія початку ХХІ ст.. Сцієнтизм і гуманістичне спрямування психології. Психологія і ідеологія. Історія психоаналізу. Історичні витоки особливостей психологічного європейського та східного напрямів. Перспективи розвитку психології в Україні та за кордоном на початку ІІІ тисячоліття.	
Тема 8. Еволюція шкіл і напрямків	Сучасні напрями і школи закордонної психології та психотерапевтичні підходи. Основні положення провідних сучасних закордонних напрямів: гуманістичної та когнітивної психології. Сутність сучасних закордонних психологічних теорій. Зміст та основні принципи психотерапевтичних підходів: клієнтцентрована терапія К.Роджерса, логотерапія В.Франкла, психодрама Дж.Моренно, психосинтез Р.Ассаджиолі, гештальттерапія Ф. Перлза, трансактний аналіз Е.Берна та ін. Значення напрямів, шкіл та підходів для психологічної теорії та практики.	Тести, питання
Тема 9. Психологія в Україні та її розвиток	Огляд розвитку психології в Україні у ХХ столітті. Культурно-гуманістична психологія в Україні. Психологія у її власних межах. Роль суб'єктивності у провідній діяльності Г. С. Костюка. Психологія в Україні на сучасному етапі. Психологія в Україні та українська культура ХХ ст. Класичноінтроспективне, природничо-наукове та культурно-гуманістичне спрямування історії психології в Україні. Психологія у власних межах. Роль суб'єктивності у провідній діяльності Г. С. Костюка (1899–1982). Провідні вчені-психологи в Україні кінця ХХ – початку ХХІ ст.	Тести, питання

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней: М.: Академический Проект: 2016, 576 с.
2. Роменець В. А. Історія психології ХХ століття: Навч. посібник. - К.: Вища шк., 2017. - 990 с.
3. Роменець В.А. Історія психології епохи Відродження. – К., 2016.
4. Роменець В.А. Історія психології епохи Просвітництва. – К., 2016.
5. Роменець В.А. Історія психології Стародавнього світу та середніх віків. – К., 1983.
6. Роменець В.А. Історія психології ХVІІ століття. – К., 1990.
7. Ярошевский М.Г., Петровский А.В. История и теория психологии. -Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. - Т. 1. - 394 с.
8. Бондаревська Л. Л. Діагностика значущих переживань у роботі психолога-практика (на матеріалі АСПН) за ред. / Л. Л. Бондаревська. – К. : [Сімейне коло], 2016. – 64 с.
9. Будилова Е. А. Труды по истории психологии: Памятники психологической мысли. – Наука, 2018. – 504 с.
10. Выготский Л.С. Вопросы теории и истории / Собр. соч.: В 6 т. - М.,2017.-Т. 4. Ждан А.Н. История психологии: от античности к современности.- М.: Педагогическое общество России, 2002. - 512 с.
11. Исторический путь психологии: Прошлое, настоящее, будущее. - М., 1992. -345 с.
12. История отечественной и мировой психологической мысли. Ценить прошлое, любить настоящее, верить в будущее / под ред. А. Л. Журавлева, В. А. Кольцовой, Ю. Н. Олейника. –М., 2013. – 784 с
13. Криворучко П.П. Історія психології: Курс лекцій / За заг. ред. М.С.Ко-рольчука. - К.: КиМУ, 2003. - 220 с.
1. Маслоу А. Дальнейшие рубежи развития человека // Вопросы само-развития человека / Междисциплинарный теоретико-методологический сб. / Под ред. Данченко В.-К., 1990.-Вът. ІІ.- С. 3-Ю.

2. Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы: Пер. с англ. - М.: Смысл, 1999.-425 с.
3. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О.В.Киричука. - К., 1995. -632 с.
4. Обухов Я.Л. Символдрама й сучасний психоаналіз. Сборник статей. -Харьков: Регион-информ, 1999. - 252 с.
5. 12.Основи консультативної психології. Аналіз сучасних концепцій: Мето-дологічні рекомендації / За ред. Бондаренко О.Ф. - К.: РНМК Міносвіти України,1992.-116с.
6. 13. Парамонова А.А. Открытие детства в России. Развитие научного знания о ребенке в истории отечественной психологии конца XIX - начала XX века, 2011. – 172 с.
7. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. -2-е изд., испр. й доп. - М.: Политиздат, 1990. - 494 с.
8. 15. Перлз Ф., Гудмен П., Хефферлин Р. Практикум по гештальттерапии. -СПб.: Петербург - XXI век, 1995. - 448 с.
9. 16. Роджерс К.Ю. Взгляд на терапию. Становление человека: Пер. с англ. / Под общ. ред. Исениной Е.И. - М.: Прогресе, 1994. - 480 с.
10. 17. Роджерс К.Ю. Об инкаутер-группах: Пер. с англ. - Нью-Йорк, 1970. -134 с.
11. 18. Стасько О. Г. Врахування умовних цінностей суб'єкта у роботі психолога / О. Г. Стасько. – К. : [Сімейне коло], 2013. – 92 с.
12. Франкл В. Человек в поисках смысла: Сборник: Пер. с англ. / Под общ. ред. Л.Я. Грозмана, С.Л. Леонтьева. - М.: Прогресе, 1990. - 368 с.
13. Фрейд З. Избранное: Кн. 1. - М.: Московский рабочий; Вся Москва, 1990. -160 с.
14. 21 Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции. - М.: Наука, 1989. - 423 с.
15. 22 Хомская Е.Д. Нейропсихология. - М.: МГУ, 1987. - 288 с.
16. 23.Хрестоматия по телесно-ориентированной психотерапии й психотехнике Ред.-сост. В.Ю.Баскаков. - 2-е изд. - М.: Смысл, 1997. - 159 с.
17. 24. Ю. А. Филиппченко, С. А. Суханов, Л. Г. Оршанский, В. Вундт У истоков психологии XX века / под ред. Николая Лосского, Эрнеста Радлова. – М., 2010. – 136 с.
18. Ярошевский М.Г. История психологии. - 2-е изд. - М.: Мысль, 1976. -463 с.
19. Ярошевский М.Г., Петровский А.В. История й теория психологии. -Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. - Т. 1. - 394 с.
20. Ярошевский М.Г. Краткий курс истории психологии: Учеб. пособие.-М.: Международная педагогическая академия, 1995. - 144 с.
21. Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. – Умань : Візаві, 2012. – 209 с.
22. Батыршина А.Р. История психологии / А. Батыршина. – М., 2011. – 224с.
23. Васильев Л.С. История Востока : учеб. / Л. Васильев. – М. : Высшая школа, 2001. – 512 с.
24. Гальперин П.Я. Хрестоматия по истории психологии / П. Гальперин, А. Ждан. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1980. – 296с.
25. Гаспаров М.Л. Занимательная Греция : рассказы о древнегреческой культуре / М. Гаспаров. – М. : Б.С.Г.- Пресс, 2009. – 591 с.
26. Гиппократ. О природе человека / Гиппократ. – М. : Едиториал УРСС, 2006. – 352 с. 5. Історія психології: курс лекцій: навч. посіб. / уклад. Н.В. Гриньова. – Умань : Візаві, 2012. – 209 с.
27. История Китая : учеб. / под ред. А.В. Меликсетова. – 2-е изд., исправ. и допол. – М. : Изд-во МГУ, 2002. – 736 с.
28. Корольчук М.С. Історія психології : навч. посіб. / М.С. Корольчук, М.С. Криворучко. – К.: Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
29. Крижанівський О.П. Історія стародавнього Сходу : підруч. / О.П. Крижанівський. – К. :Либідь,2000. – 592с.
30. Лихи Т. История современной психологии / Т. Лихи. – СПб. :Питер, 2003.– 448 с.
31. Малашкина М.М.Популярная история психологии / М.М. Малашкина.–М., 2002. – 480 с. Махній М.М. Історія психологічної думки : навч. посіб. / М.Махній, М. Скок / [Електронний ресурс]. – Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Шевченка, 2010. – Режим доступу: <http://makhnii-history.blogspot.com/>
32. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т. Марцинковская, А. Юревич. – М. : Gaudeamus, 2011. – 528 с.
33. Сарычев С. История психологии в таблицах и схемах / С. Сарычев, И. Логинов. – М. : Феникс, 2010. – 496 с.
34. Сто великих психологов. – М.: Вече, 2004. – 427 с.
35. Хант Мортон. История психологии / Мортон Хант; перев. А. Александрова. – М. : Москва, 2009. – 864 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1,2,3, самостійна робота	60
Підсумковий контроль (теми 1-9)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни